

NAAMLIJST VAN DE GLANSKEVERS VAN NEDERLAND EN HET OMLIGGENDE GEBIED (COLEOPTERA: NITIDULIDAE & BRACHYPTERIDAE)

Jan de Oude

Glanskevers zijn klein (2 à 3 mm) en zwart of bruin gekleurd. Enkele soorten hebben rode vlekjes op de dekschilden. Glanskevers behoren tot de kevergroepen die het meest op bloemen worden aangetroffen. In deze naamlijst wordt een up-to-date overzicht gegeven van de Nederlandse soorten. Nomenclatorische wijzigingen zijn doorgevoerd en soorten die nieuw voor ons land gemeld zijn sinds de vorige naamlijst zijn toegevoegd. Uit Nederland zijn momenteel 102 soorten bekend. In een aparte lijst wordt de relatie tussen planten en glanskevers weergegeven.

Voor Nederland werd het eerste overzicht van de Nederlandse Coleoptera gepubliceerd in 1848 in de 'Naamlijst van Schildvleugelige Insecten' (Snellen van Vollenhoven 1848). In deze lijst worden van de glanskevers slechts twee genera genoemd: *Nitidula* (10 soorten) en *Cercus* (2 soorten) met hun vindplaatsen. In zijn 'Laatste lijst van Nederlandsche Schildvleugelige Insecten' noemt Snellen van Vollenhoven (1870) de genera *Cercus*, *Brachypterus*, *Carpophilus*, *Epuraea*, *Nitidula*, *Soronia*, *Amphotis*, *Omosita*, *Thalycra*, *Pria*, *Meligethes*, *Cychramus*, *Cryptarcha* en *Ips*. De lijst telt in totaal 34 soorten glanskevers. Hij gebruikte de nummering die werd aangehouden in Marseul (1866).

In 1875 deed de coleopteroloog Everts de 'Lijst der in Nederland voorkomende Schildvleugelige Insecten (Coleoptera)' het licht zien (Everts, 1875), waarin 42 soorten glanskevers zijn opgenomen. Hierna volgden verschillende andere lijsten (Everts 1887, 1906). Evenals Reitter (1873, 1875, 1919) had Everts veel belangstelling voor de nitiduliden, getuige zijn 'Bijdrage tot de kennis der Nitidularien' (Everts 1881) en de aandacht die hij aan de glanskevers besteedt in zijn standaardwerk 'Coleoptera Neerlandica' (Everts 1898). Die belangstelling blijkt ook uit hetgeen hij zegt over de nitiduliden tijdens de Wintervergadering van

de NEV in 1879 (Everts 1880). Zijn laatste lijst publiceerde hij met de titel 'Nieuwe Naamlijst der in Nederland en het omliggend gebied voorkomende Schildvleugelige Insecten' (Everts 1925). Hij volgde daarin de systematische opzet van Reitter (1908-1916). Er worden 92 soorten glanskevers voor Nederland genoemd.

In de 'Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggend gebied' (Brakman 1966) worden 97 soorten glanskevers genoemd. Hier wordt het systeem van Winkler (1924-1932) gevolgd, behoudens diverse wijzigingen.

Huijbregts & Krikken (1985, 1988) kwamen met aanvullingen op deze lijst. Zij melden vijf voor Nederland nieuwe soorten: *Epuraea angustula*, *E. melanocephala*, *Meligethes gagathinus*, *M. sulcatus*, en één geïmporteerde soort: *Conotelus mexicanus*.

De lijst van Brakman is ook voor kleine groepen als de Nitidulidae en Brachypteridae verouderd. Sinds 1966 zijn er belangrijke wijzigingen in de nomenclatuur en classificatie opgetreden. Tevens zijn er zeven nieuwe soorten voor de Nederlandse fauna bekend geworden, waardoor een nieuwe naamlijst noodzakelijk is.

Deze lijst vormt de basis voor het eenduidig opslaan van gegevens over de verspreiding van

glanskevers in het kader van de European Invertebrate Survey - Nederland (project Coleoptera: Nitidulidae & Brachypteridae; groep 0053). De lijst wordt voorafgegaan door een korte

beschrijving van de levenswijze van glanskevers en door aanwijzingen voor het verzamelen en prepareren. Bij een aantal soorten wordt achteraan de lijst extra informatie gegeven middels een notenstelsel.

1848: Snellen van Vollenhoven, 1870: Snellen van Vollenhoven, 1875: Everts, 1898: Everts, 1925: Everts, 1966: Brakman, 1999: deze publicatie							
	1848	1870	1875	1898	1925	1966	1999
<i>Nitidulidae</i>							
Nitidula		2	2	3	3	3	3
Omosita		2	2	2	2	3	3
Soronia		2	2	2	2	2	2
Amphotis		1	1	1	1	1	1
Cychramus		1		1	1	2	2
Pocadius			1	1	1	1	2
Thalycra		1	1	1	1	1	1
Cryptarcha		1	1	2	2	2	2
Glischrochilus		2	2	3	3	3	4
Pityophagus				1	1	1	1
Carpophilus		1	1	2	5	6	6
Epuraea		5	7	14	16	18	20
Pria		1	1	1	1	1	1
Meligethes		10	16	43	43	43	44
<i>Brachypteridae</i>							
Kateretes		1	1	3	2	2	2
Heterhelus					2	2	2
Brachypterus		4	4	6	4	3	3
Brachypterolus					2	3	3
Totaal	12	34	42	86	92	97	102

Tabel 1
 Overzicht van het aantal uit Nederland bekende soorten in enkele tot nu toe gepubliceerde lijsten.
 Table 1
 Synopsis of the number of species known from The Netherlands in some major publications.

CLASSIFICATIE

De in deze naamlijst behandelde kevers worden tegenwoordig gerekend tot de superfamilie der Nitiduloidea¹. Daartoe worden de volgende families en subfamilies gerekend (Audisio 1993):

Brachypteridae
Cybocephalidae
Smicripidae *
Nitidulidae
 Calonecrinae *
 Carpophilinae
 'Mystropinae'² *
 Meligethinae
 Cillaeinae *
 Nitidulinae
 Cryptarchinae

* geen Nederlandse soorten

De familie Brachypteridae, vroeger vaak als subfamilie opgevat, staat ook bekend onder de naam Kateretidae. De naam Brachypteridae heeft echter prioriteit omdat die al in 1845 door Erichson werd voorgesteld, terwijl Kateretidae van Ganglbauer, 1899 dateert. Een voorstel van Audisio (1995) aan de Internationale Commissie voor Zoölogische Nomenclatuur om Kateretidae toch te gebruiken, omdat de naam beter bekend is, is nog in behandeling. Omdat honorering van deze aanvraag onzeker is, wordt hier de oudste naam gebruikt.

De status van de Cybocephalidae wordt in de literatuur verschillend gebruikt, soms als subfamilie binnen de Nitidulidae (Everts 1898, Grouvelle 1913, Biström & Silfverberg 1988, Silfverberg 1992), soms als aparte familie (Crowson 1954, Endrödy-Younga 1967, 1968, Silfverberg 1979, Audisio 1993). Hier volgen we Audisio (1993).

Kenmerken die de Cybocephalidae onderscheiden van de Nitidulidae en de Brachypteridae zijn het aantal tarsleden: 4-4-4 bij de eerste en 5-5-5 bij de laatste twee. De Cybocephalidae hebben, afgezien van de mannelijke genitaalsterniet, 5 zichtbare

sternieten in plaats van 6. Voor zover bekend leven alle soorten der Cybocephalidae van schildluizen. De soorten van de andere twee bovengenoemde families leven daar niet van. De imago's kunnen zich kogelvormig oprollen zoals de Clambidae (Endrödy-Younga 1968).

Op basis van de indeling van Audisio (1993) kunnen wij voor Nederland de volgende classificatie maken:

Nitiduloidea
Nitidulidae Latreille, 1807
Nitidulinae Latreille, 1807
 Nitidula Fabricius, 1775
 Omosita Erichson, 1845
 Soronia Erichson, 1845
 Amphotis Erichson, 1845
 Cychramus Kugelann, 1794
 Pocadius Erichson, 1845
 Thalycra Erichson, 1845
Cryptarchinae Reitter, 1888
 Cryptarcha Shuckard, 1839
 Glischrochilus Reitter, 1873
 Pityophagus Shuckard, 1839
Carpophilinae Erichson, 1843
 Carpophilus Stephens, 1829
 Epuraea Erichson, 1843
Meligethinae C.G. Thomson, 1859
 Pria Stephens, 1829
 Meligethes Stephens, 1829
Brachypteridae Erichson, 1845
 Kateretes Herbst, 1793
 Heterhelus Duval, 1858
 Brachypterus Kugelann, 1794
 Brachypterolus Grouvelle, 1913

LEEFWIJZE

Nitidulidae

Bij de Nitidulidae leven de verschillende soorten in een nogal verschillend biotoop en ze hebben dan ook een uiteenlopende levenswijze. De soorten van het genus *Carpophilus* zijn meestal voorraadinsecten en worden ingevoerd uit het

buitenland (Delobel 1993, Koch 1989, Schulten & Roorda 1984, Hinton 1945, Leesberg 1904, 1906). Sommige zijn erin geslaagd zich blijvend in onze streken te vestigen, zoals *C. hemipterus* en *C. sexpustulatus* (Lucht 1987). *C. sexpustulatus* leeft van de uitwerpselen van *Scolytidae* (Koch 1989). *C. dimidiatus* werd in groot aantal gevonden op aardnoten (Leesberg 1904, 1906).

Hoewel het genus *Pria* wereldwijd meer dan 70 soorten telt (Audisio 1993), komt in Nederland slechts één soort voor, *Pria dulcamarae*, die - de naam zegt het - leeft op bitterzoet (*Solanum dulcamara* L.). De larven ontwikkelen zich in de bloemknoppen en verpoppen zich in de aarde (Horion 1960).

Evenals *Pria dulcamarae* hebben de soorten van het genus *Meligethes* een sterke voorkeur voor de bloesem van planten. Zowel de larven als de volwassen kevers leven van stuifmeel (Eng.: pollen-beetles). Het is mogelijk dat zij planten bestuiven via het stuifmeel dat zich verzamelt in putjes die voorzien zijn van borsteltjes (Eng.: setiferous pits) in de mandibels. Onderzoek heeft uitgewezen dat dat waarschijnlijk zo is bij *M. aeneus*. Onderzoek bij andere *Meligethes*-soorten heeft onduidelijke resultaten opgeleverd (Crowson 1988). De larven zijn gebonden aan bepaalde voedselplanten. Het ligt voor de hand dat men daarom de kevers meestal op die planten vindt, maar ze zijn ook wel op de bloesem van andere planten te vinden. Sommige soorten zijn steeds samen op een bepaalde voedselplant te vinden (Kirk-Spriggs 1993). De voedselplant is niet in alle gevallen bekend.

M. aeneus en *M. viridens* kunnen zeer schadelijk zijn op koolzaad (*Brassica*-soorten). De larven nestelen zich in de knoppen en vreten die leeg. Ze verpoppen in de aarde (Ext 1920, Nolte 1954). De larven van *Epuraea*-soorten leven in de gangen van houtkevers (*Scolytidae*) en jagen daar waarschijnlijk op keverlarven. Men vindt ze ook bij uitvloeiend sap op bomen en in paddestoelen. De imago's vindt men op bloesem. Of deze laatste ook op keverlarven jagen in boorgangen van bomen is nog niet bewezen (Spornraft 1967).

Zowel larven als imago's van de soorten uit de genera *Omosita* en *Nitidula* vindt men op botten en droog aas.

Klausnitzer (1990) vond in Duitsland imagines en larven van *Soronia grisea* op de gallen van *Biorhiza pallida* (Olivier) (Cynipidae). Hij vond aan de basis van enige gallen één ei, nooit meer dan één per gal. In elke gal bevonden zich 10 tot 30 larven. *Amphotis marginata* leeft bij mieren (*Lasius fuliginosus* (Latreille)).

De soorten van de genera *Pocadius*, *Thalycra* en waarschijnlijk *Cychramus*, zowel larven als imago's, leven van zwammen.

Cryptarcha en *Glischrochilus*-soorten vindt men vaak bij uitvloeiende loofboomsappen (Wheeler & Blackwell 1984, Wilding et al. 1989). Het schijnt dat de laatste zich ook ophouden in de gangen van houtkevers (*Scolytidae*), zoals de hierboven genoemde *Epuraea*-soorten. Van Rossem (1970) meldt dat *Glischrochilus hortensis* in 1969 in groot aantal werd waargenomen op aardbeien in de polder Flevoland.

Glischrochilus quadrisignatus is afkomstig uit de Verenigde Staten en overwintert daar als imago. De larven leven in rottend plantaardig materiaal in de grond en de imago's verschijnen eind juni of in de loop van juli. Zij leven op rijpe en beschadigde vruchten, zoals aardbeien en frambozen, en op rottend materiaal (Levesque & Levesque 1992). Ook worden zij aangetrokken door overgebleven voedselresten op picknickplaatsen. Vandaar de naam 'picnic beetle' (Luckmann 1963, Williams 1977).

Pityophagus-soorten vindt men op naaldbomen onder schors in de gangen van houtkevers (o.a. *Scolytidae*), waar zij zich met 'ambrosia' voeden, dat wil zeggen met het mycelium van schimmels waarmee de wanden van de gangen bedekt zijn. Ook schijnen zij te leven van de eieren (vooral van *Scolytidae*) en larven van de genoemde houtkevers (Audisio 1993).

Brachypteridae

Kateretes-soorten vindt men vooral in vochtige biotopen. De imago's vliegen van mei tot en met juli. In de herfst vindt men ze vaak op dood riet (Horion 1960). De larven leven waarschijnlijk op *Carex*- en *Juncus*-soorten. Zij zouden zich verpoppen in de bodem onder de voedselplant (Spornraft 1967).

De larven en imago's van *Heterhelus scutellaris* en waarschijnlijk *H. solani* leven op trosvlier (*Sambucus racemosa* L.) (Spornraft 1967). De larven en imago's van de soorten van het genus *Brachypterus* leven op allerlei brandnetelsoorten (*Urtica* L.) en van het genus *Brachypterolus* op leeuwenbeksoorten (*Linaria* Miller en *Antirrhinum* L.). Zij verpoppen zich in de aarde.

Een uitgebreide lijst van waardplanten die door Nitidulidae & Brachypteridae worden bezocht, is als bijlage bij dit artikel opgenomen.

VERZAMELEN EN PREPAREREN

Daar het kleine kevers betreft, kunnen nitiduliden het best gevangen worden met een exhaustor, of met de hand, omdat veel soorten (o.a. van het genus *Meligethes*) diep in bloemkelken zitten. Slepen kan ook, maar het is dan vaak niet duidelijk van welke planten ze komen en dat kan een steun zijn bij de determinatie. Bovendien is het interessant om te weten op welke planten ze voorkomen, daar nog niet alle voedselplanten bekend zijn.

Bij het prepareren moet ervoor gezorgd worden dat de voorste tibiae (*Meligethes*), de middelste tibiae (*Epuraea*) en de sprieten duidelijk zichtbaar zijn. Ze kunnen worden opgeplakt op rechthoekige of puntige kaartjes met in water oplosbare lijm. Het voordeel van puntige kaartjes is dat een deel van de ventrale zijde zichtbaar blijft. Een mogelijkheid is ook de kevers lateraal op te plakken. Naast de vindplaats en de datum is het ook goed andere gegevens op het etiket te vermelden, zoals o.a. de naam van de plant waarop ze gevonden zijn.

Bij sommige genera, zoals *Meligethes* en *Epuraea*, is het voor de determinatie soms noodzakelijk de genitaliën uit te prepareren. Bij de verse of opgewekte kever worden onder een binoculair met twee fijne insectenspelden de laatste twee sternieten weggenomen. Deze worden in een buisje met

KOH overgebracht en ongeveer 10 minuten au bain marie gekookt. Daarna worden ze overgebracht in een glazen bakje met alcohol, met enige druppels azijnzuur. Met twee insectenspelden kan dan het 'genitaaltje' uitgeprepareerd worden en opgeplakt met de andere chitineuze overblijfselen op het kaartje bij de kever (Kirk-Spriggs 1996). Een andere methode, waarbij de kever minder beschadigd wordt, kan worden toegepast door met een insectenspeld, waarvan de punt is omgebogen zodat een fijn haakje ontstaat, de genitaliën via de terminale opening tussen pygidium en hypopygidium naar buiten te trekken.

NAAMLIJST VAN DE NITIDULIDAE & BRACHYPTERIDAE

De in deze lijst gepresenteerde nomenclatuur is ontleend aan Audisio (1993), Spornraft (1992), Silfverberg (1992) en Kirk-Spriggs (1996). Synoniemen zijn vermeld als het om veel gebruikte namen gaat. In ieder geval zijn alle namen die Brakman (1966) vermeldt, opgenomen.

Als sinds Brakman (1966) voor een soort een andere naam wordt gebruikt, dan staat de in Brakman gebruikte naam als synoniem cursief onder de huidige naam. Brakman zette geen jaartal achter de auteur, vandaar dat deze bij de synoniemen ook zijn weggelaten. Als er een Nederlandse naam bekend is, staat deze onder de Latijnse naam. De Nederlandse namen zijn alle ontleend aan Reclaire (z.j.).

De nummering van de lijst van Brakman (1966) is aangehouden, gevolgd door de lettercode, die door de European Invertebrate Survey - Nederland (Van Tol 1986) wordt gebruikt. Deze lettercode bestaat uit de eerste vier letters van de genusnaam gevolgd door de eerste vier letters van de soortnaam.

Nederlandse soorten onderscheiden zich doordat er of een Brakman-nummer of een + in de eerste kolom staat.

Afwijkende lettercodes:

2141	BRAOPULI	<i>Brachypterolus pulicarius</i>
2142	BRAOLINA	<i>Brachypterolus linariae</i>
2143	BRAOANTI	<i>Brachypterolus antirrhini</i>
2158	MELIATMA	<i>Meligethes atramentarius</i>
2160	MELIBINS	<i>Meligethes bidens</i>
—	MELIBITA	<i>Meligethes bidentatus</i>
2227	GLISQUGU	<i>Glischrochilus quadriguttatus</i>
2229	GLISQUPU	<i>Glischrochilus quadripunctatus</i>
+	GLISQUSI	<i>Glischrochilus quadrisignatus</i>

- niet bekend in Nederland, wel in het omliggende gebied.³
 + nieuw voor Nederland sinds Brakman (1966).

Fylum ARTHROPODA

Klasse INSECTA

Orde COLEOPTERA

Familie NITIDULIDAE

Subfamilie NITIDULINAE

		Nitidula Fabricius, 1775
2194	NITIBIPU	bipunctata (Linnaeus, 1758)
2196	NITICARN	carnaria (Schaller, 1783)
		Aasglanskever
—	NITIFLAV	flavomaculata Rossi, 1790
2195	NITIRUFI	rufipes (Linnaeus, 1767)
		Omosita Erichson, 1843
2199	OMOSCOLO	colon (Linnaeus, 1758)
2197	OMOSDEPR	depressa (Linnaeus, 1758) ⁴
2198	OMOSDISC	discoidea (Fabricius, 1775)
		Soronia Erichson, 1843
2219	SOROGRIS	grisea (Linnaeus, 1758)
2218	SOROPUNC	punctatissima (Illiger, 1794)
		Amphotis Erichson, 1843
2220	AMPHMARG	marginata (Fabricius, 1781)
		Ipidia Erichson, 1843
—	IPIDBINO	binotata Reitter, 1879
		<i>quadrimaculata</i> Quensel
		Cychramus Kugelann, 1794
2222	CYCHLUTE	luteus (Fabricius, 1787)
		Gele grote glanskever
2221	CYCHVARI	variegatus (Herbst, 1792)
		<i>quadripunctatus</i> Herbst
		Cyllodes Erichson, 1843
—	CYLLATER	ater (Herbst, 1792)
		Pocadius Erichson, 1843

2223	POCAFERR	ferrugineus (Fabricius, 1775) Roestgele paddestoelkever
+	POCAADUS	adustus Reitter, 1888 ⁵ <i>lanuginosus</i> Franz, 1969
2224	THALFERV	Thalycra Erichson, 1843 fervida (Olivier, 1790)

Subfamilie CRYPTARCHINAE

		Cryptarcha Shuckard, 1839
2225	CRYPSTRI	strigata (Fabricius, 1787)
2226	CRYPUNDA	undata (Olivier, 1790) <i>imperialis</i> Fabricius
		Glischrochilus Reitter, 1873
2228	GLISHORT	hortensis (Fourcroy, 1785) ⁶
2227	GLISQUGU	quadriguttatus (Fabricius, 1776)
2229	GLISQUPU	quadripunctatus (Linnaeus, 1758) Vierpuntschorsglanskever
+	GLISQUSI	quadrisignatus (Say, 1835) ⁷ Pityophagus Shuckard, 1839
2230	PITYFERR	ferrugineus (Linnaeus, 1761) Roestgele schorskeverjager

Subfamilie CARPOPHILINAE

Tribus CARPOPHILINI

		Carpophilus Stephens, 1830
—	CARPBIPU	bipustulatus (Heer, 1841)
2188	CARPDIMI	dimidiatus (Fabricius, 1792)
2190	CARPHEMI	hemipterus (Linnaeus, 1758) ⁸
2193	CARPLIGN	ligneus Murray, 1864 <i>decipiens</i> Horn
2191	CARPMARG	marginellus Motschulsky, 1858 ⁹
2189	CARPMUTI	mutilatus Erichson, 1843
2192	CARPSEXP	sexpustulatus (Fabricius, 1791)

Tribus EPURAEINI

		Epuraea Erichson, 1843
2203	EPURAEEST	aestiva (Linnaeus, 1758) ¹⁰ <i>depressa</i> Illiger
+	EPURANGU	angustula Sturm, 1844 ¹¹
—	EPURBIGU	biguttata (Thunberg, 1784)
—	EPURBINO	binotata Reitter, 1872
—	EPURBORE	boreella (Zetterstedt, 1828)
—	EPURDEUB	deubeli Reitter, 1898
+	EPURDIST	distincta (Grimmer, 1841) ¹²
—	EPURFAGE	fageticola Audisio, 1991 ¹³ <i>castanea</i> Duftschmidt

2202	EPURFUSC	fuscicollis (Stephens, 1832)
2201	EPURGUTT	guttata (Olivier, 1811)
—	EPURLAEV	laeviuscula (Gyllenhal, 1827)
2200	EPURLIMB	limbata (Fabricius, 1787)
2211	EPURLONG	longula Erichson, 1845
2213	EPURMARS	marseuli Reitter, 1872 <i>pusilla</i> Illiger
+	EPURMELA	melanocephala (Marsham, 1802) ¹⁴
2204	EPURMELI	melina Erichson, 1843 ¹⁵
2207	EPURNEGL	neglecta (Heer, 1841)
2214	EPUROBLO	oblonga (Herbst, 1793)
2216	EPURPALL	pallescent (Stephens, 1832) ¹⁶ <i>florea</i> Erichson <i>abietina</i> Sahlberg
2212	EPURPYGM	pygmaea (Gyllenhal, 1808)
2208	EPURRUFO	rufomarginata (Stephens, 1830)
2205	EPURSILO	silacea (Herbst, 1784) ¹⁷ <i>deleta</i> Erichson
2206	EPURTERM	terminalis (Mannerheim, 1843)
2215	EPURTHOR	thoracica Tournier, 1872 ¹⁸
2210	EPURUNIC	unicolor (Olivier, 1790)
2209	EPURVARI	variegata (Herbst, 1793) ¹⁹

Subfamilie MELIGETHINAE

		<i>Pria</i> Stephens, 1830 ²⁰
2144	PRIADULC	dulcamarae (Scopoli, 1763) Bitterzoetglanskever
		<i>Meligethes</i> Stephens, 1830
—	MELIACIC	acicularis Brisout, 1863
2154	MELIAENE	aeneus (Fabricius, 1775) Koolzaadglanskever
—	MELIANTH	anthracinus, Brisout, 1863
2181	MELIASSI	assimilis Sturm, 1845
2158	MELIATMA	atramentarius Förster, 1849 ²¹
2147	MELIATRA	atratus (Olivier, 1790)
2160	MELIBINS	bidens Brisout, 1863
—	MELIBITA	bidentatus Brisout, 1863
2175	MELIBRAC	brachialis Erichson, 1845
—	MELIBREV	brevis Sturm, 1845
2165	MELIBRUN	brunnicornis Sturm, 1845
2185	MELICARI	carinulatus Förster, 1849 <i>erythropus</i> Auctt.
2153	MELICOER	coeruleovirens Förster, 1849 ²²
2151	MELICORA	coracinus Sturm, 1845
2149	MELICORV	corvinus Erichson, 1845
2156	MELICZWA	czwalinai Reitter, 1871

2146	MELIDENT	denticulatus (Heer, 1841) ²³ <i>hebes</i> Erichson
2161	MELIDIFF	difficilis (Heer, 1841)
—	MELIDIST	distinctus Sturm, 1845
2187	MELIEGEN	egenus Erichson, 1845
2184	MELIEXIL	exilis Sturm, 1845
2148	MELIFLAV	flavimanus Stephens, 1830 <i>lumbaris</i> Sturm
2152	MELIFULV	fulvipes Brisout, 1863
+	MELIGAGA	gagathinus Erichson, 1845 ²⁴
—	MELIGRAC	gracilis Brisout, 1863
2159	MELIHAEM	haemorrhoidalis Förster, 1849
2173	MELIINCA	incanus Sturm, 1845
2162	MELIKUNZ	kunzei Erichson, 1845
—	MELILEPI	lepidii Miller, 1852 ²⁵
2186	MELILUGU	lugubris Sturm, 1845
—	MELIMATR	matronalis Audisio & Spornraft, 1990 ²⁶
2172	MELIMAU	maurus Sturm, 1845
2164	MELIMORO	morosus Erichson, 1845
2178	MELINANU	nanus Erichson, 1845
2174	MELINIGR	nigrescens Stephens, 1830 <i>picipes</i> Sturm
2183	MELIOBSC	obscurus Erichson, 1845
2163	MELIOCHR	ochropus Sturm, 1845
2170	MELIOVAT	ovatus Sturm, 1845
2166	MELIPEDI	pedicularius (Gyllenhal, 1808) ²⁷ <i>viduatus</i> Heer
2167	MELIPERS	persicus Faldermann, 1837 ²⁸ <i>pedicularius</i> Auct. nec Gyllenhal
2180	MELIPLAN	planiusculus (Heer, 1841)
—	MELIROSE	rosenhaueri Reitter, 1871
2182	MELIROTU	rotundicollis Brisout, 1863
2176	MELIRUFI	ruficornis (Marshall, 1802) <i>flavipes</i> Sturm
2157	MELISERR	serripes (Gyllenhal, 1827)
2145	MELISOLI	solidus (Illiger, 1798) ²⁹
—	MELISUBA	subaeneus Sturm, 1845 ³⁰
2150	MELISUBR	subrugosus (Gyllenhal, 1808) ³¹
+	MELISULC	sulcatus Brisout, 1863 ³²
2168	MELISYMP	symphyti (Heer, 1841) ³³ <i>reclairei</i> Scholz Smeerwortelglanskever
2179	MELITRIS	tristis Sturm, 1845
2171	MELIUMBR	umbrosus Sturm, 1845
2177	MELIVILL	villosus Brisout, 1863
2155	MELIVIRI	viridescens (Fabricius, 1787)

Familie BRACHYPTERIDAE

		Kateretes Herbst, 1793 ³⁴
		subgenus Kateretes Herbst, 1793
2134	KATEPEDI	pedicularius (Linnaeus, 1758)
—	KATEPUSI	pusillus (Thunberg, 1794)
		<i>bipustulatus</i> Paykull
		subgenus Pulion Des Gozis, 1886
2135	KATERUPI	rufilabris (Latreille, 1807)
		Heterhelus Duval, 1858
2136	HETES CUT	scutellaris (Heer, 1841)
2137	HETESOLA	solani (Heer, 1841)
		Brachypterus Kugelann, 1794
2140	BRACFULV	fulvipes Erichson, 1843
2138	BRACGLAB	glaber (Stephens, 1832)
		<i>unicolor</i> Küster
		Glad brandneteltorretje
2139	BRACURTI	urticae (Fabricius, 1792)
		Brachypterolus Grouvelle, 1913
2143	BRAOANTI	antirrhini (Murray, 1864) ³⁵
		<i>villiger</i> Reitter
2142	BRAOLINA	linariae (Stephens, 1830)
		<i>linariae</i> Cornelius
2141	BRAOPULI	pulicarius (Linnaeus, 1758)

NOTEN

- 1

De superfamilie der **Nitiduloidea** is een afsplitsing van de grote, qua morfologie en ecologie zeer heterogene superfamilie der **Cucujoidea** (Audisio 1993).
- 2

De status van deze subfamilie is nog niet geheel duidelijk, vandaar de aanhalingstekens (Audisio 1993).
- 3

Onder ‘omliggend gebied’ wordt verstaan: Het westelijk deel van Duitsland, België, Noord-Frankrijk, Zuid-Engeland (Brakman 1966).
- 4

W.J. Veldkamp vond deze soort in aantal op een dode roek te Neede in mei 1965 (Brakman 1966a).
- 5

Deze soort, nieuw voor Nederland, werd ontdekt door P. Audisio in 1993 in de collectie van het Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis te Leiden. Het betreffende exemplaar werd gevangen op I-VIII-1963 bij Epen door H.J. van der Krift.
- 6

De auteur vond een aantal kevers van deze soort in pakken aangespoeld wier op het strand bij Westenschouwen (Zeeland). Het wier werd door Mark Lavaleije gedetermineerd als *Fucus vesiculosus*
- 7

L. en *Ascophyllum nodosum* (L.) Le Jolis. Deze pakken wier bevatten zeer veel kevers van een groot aantal families. Wij vingen er duizenden die zich nu voor nadere studie in het Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis te Leiden bevinden.
- 8

Cuppen & de Oude (1996) melden deze soort, nieuw voor Nederland. Eerste vangst op 9-x-1979 in het Springendal bij Ootmarsum in gemengd bos door J. Huijbregts. Dit exemplaar bevindt zich in de collectie van het Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis te Leiden.
- 9

De soort die ingevoerd wordt met gedroogd fruit is bij ons ingeburgerd (Koch 1989).
- 9

Brakman (1963) meldt dat hij een exemplaar ving op 9-xI-1962 bij Bergen op Zoom op *Polyporus frondosus* F.L.D. en C.J.M. Berger ving een exemplaar in september 1961 bij Eindhoven. Hij geeft een zeer beknopte beschrijving van de soort en vermeldt enkele buitenlandse vindplaatsen.

- 10 Bickhardt (1907) meldt dat deze soort in Engeland in molshopen is gevonden.
- 11 Eén exemplaar, nieuw voor Nederland, werd in zeefsel aangetroffen door P. Poot bij Vijlen in de maand oktober 1968 (Berger & Poot 1970).
- 12 Nieuw voor Nederland gemeld door Vorst & Cuppen (1996). Op 9 april 1994 werden meer dan 25 exemplaren gevangen op de roodporiehoutzwam (*Daedaleopsis confragosa* (Bolt. ex Fr.) die op een smalbladige wilg (*Salix* sp.) groeide.
- 13 *Epuraea castanea* is gesynonymiseerd met *E. fage-ticola* (Audisio 1991: 250). De nieuwe naam geeft de nauwe verwantschap weer die er bestaat tussen deze soort en beukenbossen.
- 14 M. Schilthuizen (1982) ving een exemplaar, nieuw voor Nederland, op bloeiende *Linaria vulgaris* Mill. langs het zg. Locomotiefpad in de binnenduinen van Oostvoorne op 14-VII-1981 (det. C.J.M. Berger). Hij sleepte op 21-VIII-1982 één exemplaar uit berm-vegetatie (*Anthriscus*, *Urtica*, *Symphytum*, verschillende grassen enz.) op circa 500 meter van bovengenoemde plaats. Hij vraagt zich af of het hier gaat om een areaaluitbreiding van deze soort (Schilthuizen 1985).
- 15 Bickhardt (1907) meldt dat deze soort in Engeland in molshopen is gevonden.
- 16 *E. florea* Erichson, 1845 en *E. abietina* Sahlberg, 1889 zijn gesynonymiseerd met *E. pallescens* (Stephens 1832) (Audisio 1980, 1993, Spornraft 1992).
- 17 Sommige auteurs onderscheiden de soorten *Epuraea silacea* (Herbst, 1784) en *E. deleta* Erichson, 1843 (Silfverberg 1979: 43, Silfverberg 1992: 50, Hansen 1996: 154). Volgens Audisio (1993: 345-347) zijn ze echter onmogelijk te onderscheiden vanwege de grote variabiliteit van de kenmerken.
- 18 Brakman (1966a) ving vier exemplaren onder de schors van een dode den bij Putte (N.B.) op 20-VI-1964. Hij vermeldt dat slechts één exemplaar bekend was uit ons land en wel van Baarn (Reclaire).
- 19 Hellinga ving één exemplaar, nieuw voor Nederland, bij Vijlen in september 1964 (Brakman 1966a).
- 20 Sommige auteurs gebruiken de genusnaam *Laria* Scopoli, 1763 (Hansen 1996, Silfverberg 1979 1992). Deze naam is echter ongeldig verklaard (ICZN 1995).
- 21 Brakman en Hellinga vingen enkele exemplaren op gele dovenetel, samen met *M. difficilis* Heer bij Epen op 22-IV-1961 (Brakman 1963).
- 22 De spelling van de naam *M. coeruleivirens* Förster, 1849 is foutief (Silfverberg 1979, 1992, Hansen 1996).
- 23 M. Schilthuizen (1985) sleepte 1 exemplaar in de omgeving van het Waterbos, Rockanje, op 21-VIII-1982.
- 24 Voor het eerst gevangen bij Maastricht in juni 1968. Eén exemplaar gesleept door P. Poot (Berger & Poot 1970).
- 25 Door Berger en Brakman in aantal op gele dovenetel gevangen bij Epen (Zuid-Limburg) op 9-V-1965 en een exemplaar door Hellinga bij Winterswijk op 14-IV-1959. Ook gevonden tussen materiaal van *M. difficilis* Heer, afkomstig van Kortenhoeve en Schin op geul (Reclaire) en van Echt en Rijckholt (Berger). '*M. kunzei* is aan de bovenzijde niet met zekerheid van *difficilis* te onderscheiden, doch bij gebruikmaking van de kenmerken der onderzijde, als aangegeven bij Ganglbauer en Everts zijn zelfs de vrouwtjes niet moeilijk uit elkaar te houden.' (Brakman 1966a).
- 26 *Meligethes matronalis* komt in veel opzichten overeen met *M. subaeneus*, maar vertoont verschillen betreffende de mannelijke en vrouwelijke genitaliën, de dichtere bestippling, een gemiddeld langere lichaamsvorm en een boller pronotum (Audisio 1993: 531-534). Er is geen reden *M. subaeneus* als synoniem van *M. matronalis* te vermelden (Hansen 1996: 154).
- 27 De naam *M. viduatus* (Heer, 1841) is vervangen door *M. pedicularius* (Gyllenhal, 1808) (Audisio 1993, Cooter 1995, Kirk-Spriggs 1996).
- 28 De namen *Meligethes pedicularius* auct. nec *Meligethes pedicularius* (Gyllenhal, 1808) en *M. tenebrosus* Förster, 1849 werden vervangen door *M. persicus* Faldermann, 1837 (Audisio 1993, Audisio & de Biase 1993, Cooter 1995, Kirk-Spriggs 1996).
- 29 Rüschkamp (1912) vermeldt, dat deze soort voor het eerst in Zuid-Limburg is gevangen. Brakman (1968) meldt dat hij, C.J.M. Berger en P. Poot in de maanden juni en juli 1967 een groot aantal exemplaren van deze soort gevangen hebben op *Helianthemum nummularium* L. op de St. Pietersberg. Hij vermeldt dat deze plant alleen nog voorkomt op de St. Pietersberg en daar bedreigd wordt door veelvuldige vertreding. Volgens hem bezat Everts slechts 2 exemplaren uit Maastricht en Valkenburg. Dit wordt bevestigd door een aantekening van Everts in zijn exemplaar van Everts (1925) dat zich in de bibliotheek van de Nederlandse Entomologische Vereniging te Amsterdam bevindt. Hij vermeldt daar

dat hij exemplaren ving te Maastricht, Valkenburg en Oud-Vroenhoven (B.). De laatste twee plaatsen noemt hij reeds in Everts (1887). C.J.M. Berger meldde mij in 1992 mondeling dat volgens hem de plant verdwenen was van de St. Pietersberg en daarmee ook *M. solidus*. R. Beenen (1983) schrijft echter dat het zonneroosje nog voorkomt in het kalkgrasland van het Poppelmondedal (Zuid-Limburg). Hij ving daar verscheidene exemplaren in 1981 (in collectie De Oude).

- 30 *M. subaeneus* verschilt van *M. matronalis* wat betreft de mannelijke en vrouwelijke genitaliën, een minder dichte dorsale bestippling, een minder lange lichaamsvorm en een minder bol pronotum (Audisio 1993: 531-534).
- 31 Het is mogelijk dat onder de exemplaren die tot nu toe gedetermineerd zijn als *Meligethes subrugosus* (Gyllenhal, 1808) zich exemplaren bevinden van *M. caudatus* Guillebeau, 1897. Deze soort verschilt van *M. subrugosus* door de vorm van het pygidium. Verder wijzen ecologische en biogeografische gegevens op het bestaan van twee soorten (Audisio 1993: 775, 777).
- 32 Berger, Brakman en Poot hebben deze soort voor het eerst en in groot aantal gevangen op *Lamium album* L. bij Wahlwiller (gem. Wittem) en een vrouwelijk exemplaar bij 't Root (Cadier en Keer) in 1966 en '67. Brakman is van mening dat de soort in ons land over het hoofd is gezien vanwege de moeilijke determinatie via de oudere literatuur (Brakman 1968).
- 33 Reclaire ving op 26-VII-1930 bij Kortenhoef een *Meligethes*-soort, die hij legateerde aan F.M.R. Scholz. Deze gaf er de naam *Meligethes reclairei* Scholz aan en publiceerde een gedetailleerde beschrijving (Scholz 1933), overgenomen door Reclaire & Van der Wiel (1934). Op grond van deze beschrijving beschouwde Easton *M. reclairei* als een synoniem van *M. symphyti* (Heer) (Easton 1953).
- 34 De spelling van de naam *Cateretes* is foutief (Herbst, 1793, Grouvelle 1913).
- 35 Berger & Poot (1970) melden, dat zij 2 exemplaren van deze soort geklopt hebben in een verwaarloosde wei met populieren bij Echt in juni 1968 van vlasleeuwenbekken, samen met grote aantallen *Mecinus heydeni* en *M. janthinus*.

DANKWOORD

Graag wil ik J. Krikken (Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden) en B.J.H. Brugge (Zoölogisch Museum, Amsterdam) bedanken voor de toestemming tot het bestuderen van de onder hun beheer vallende collecties. Ook dank ik P.A. Audisio (Rome), R. Beenen (Nieuwegein), J.G.M. Cuppen (Ede), W.N. Ellis (Amsterdam), Th. Heijerman (Wageningen), R.M.J.C. Kleukers (Leiden), J. Krikken (Leiden) en E.J. van Nieukerken (Leiden) voor de uitstekende adviezen en de opbouwende kritiek op voorgaande versies van deze naamlijst. Fred van Assen en Ed Rombaut dank ik voor de assistentie bij het werken in de collectie van het Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis (Leiden). Last but not least bedank ik Selma voor haar nooit aflatende steun.

LITERATUUR

- Audisio, P. 1980. Magyarországi Alltövilága (Fauna Hungariae), VIII. Kötet, Coleoptera III., 9 Füzet: Nitidulidae. – Fauna Hungariae 140: 1-171.
- Audisio, P. 1988. Tassonomia, ecologia e distribuzione geografica di alcuni Kateretidae e Nitidulidae ovest-palearctici (Coleoptera). – Fragmenta Entomologica 20: 189-231.
- Audisio, P. 1993. Coleoptera: Nitidulidae - Kateretidae. – Fauna d'Italia 22: I-XVI; 1-971.
- Audisio, P. 1995. Comments on the proposal to remove the homonymy between Brachypterinae Erichson, [1845] (Insecta, Coleoptera) and Brachypterinae Zwick, 1973 (Insecta, Plecoptera), and proposed precedence of Kateretidae Ganglbauer, 1899 over Brachypterinae Erichson, [1845]. – Bulletin of Zoological Nomenclature 52: 179-181.
- Audisio, P. & A. de Biase 1993. Nota tassonomica su *Meligethes persicus* (Coleoptera, Nitidulidae). – Fragmenta Entomologica 25: 91-93.
- Bacchus, M.E. & A.H. Kirk-Spriggs 1991. The *Meligethes* (Col., Nitidulidae) described by T. Marsham & J.F. Stephens - changes in nomenclature and type designation. – Entomologist's

- Monthly Magazine 127: 209-214.
- Beenen, R. 1983. Kevers. – In: D.C. van Schaik, e.a., De Sint-Pieterberg. Thorn: 457.
- Berger, C.J.M. & P. Poot 1970. Nieuwe en zeldzame soorten voor de Nederlandse keverfauna I. – Entomologische Berichten, Amsterdam 30: 213-221.
- Bickhardt, H. 1907. Käfer in Nestern. – Entomologische Blätter 3: 81-86.
- Biström, O. & H. Silfverberg 1988. Additions and corrections to Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae Daniae 3. – Notulae Entomologicae 68: 49-60.
- Brakman, P.J. 1963. Korte coleopterologische notities VI. – Entomologische Berichten, Amsterdam 23: 202-240.
- Brakman, P.J. 1966. Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggend gebied. – Monographieën van de Nederlandsche Entomologische Vereniging 2: 110-114.
- Brakman, P.J. 1966a. Korte coleopterologische notities VII. – Entomologische Berichten, Amsterdam 26: 43-58.
- Brakman, P.J. 1968. Korte coleopterologische notities VIII. – Entomologische Berichten, Amsterdam 28: 108-114.
- Bullock, J.A. 1992. Host plants of British beetles: A list of recorded associations. Supplement to a coleopterist's Handbook. – The Amateur Entomologist 11 A: 1-24.
- Cooter, J. 1995. Recent changes in the classification of the British Nitiduloidea. – Coleopterist 4: 37-38.
- Crowson, R.A. 1954. The natural classification of the families of Coleoptera. – Middlesex, England [reprint 1967].
- Crowson, R.A. 1983. On the foodplants of *Meligethes subrugosus* Gyll. (Nitidulidae) and *Chrysolina fastuosa* L. (Chrysomelidae)(Col.) – Entomologist's Monthly Magazine 119: 244.
- Crowson, R.A. 1988. Meligethinae as possible pollinators (Coleoptera: Nitidulidae). – Entomologia Generalis 14: 61-62.
- Cuppen, J.G.M. & J.E. de Oude 1996. The genus *Glischrochilus* in The Netherlands (Coleoptera: Nitidulidae). – Entomologische Berichten, Amsterdam 56: 1-6.
- Delobel, A. & M. Tran 1993. Les Coléoptères des denrées alimentaires entreposées dans les régions chaudes. – Orstrom/CTA, Paris.
- Easton, A.M. 1953. What is *Meligethes reclusiae* Scholz (Coleoptera: Nitidulidae)? – Entomologist's Monthly Magazine 89: 140.
- Easton, A.M. 1955. The palaearctic species of the subgenus *Acanthogethes* of the genus *Meligethes* Stephens (Coleoptera, Nitidulidae). – Annals and Magazine of Natural History 8: 225-240.
- Ellis, W.N. 1996. Lijst van waardplanten van de Nitidulidae en Brachypteridae. Ongepubliceerd.
- Ellis, W.N. & A.C. Ellis-Adam 1993. To make a meadow it takes a clover and a bee: the entomophilous flora of N.W. Europe and its insects. – Bijdragen tot de Dierkunde 63: 193-220.
- Endrödy-Younga, S. 1967. 51. Familie: Cybocephalidae. – In: H. Freude, K.W. Harde, G.A. Lohse. Die Käfer Mitteleuropas 7. Goecke & Evers, Krefeld.
- Endrödy-Younga, S. 1968. Monographie der paläarktischen Arten der Familie Cybocephalidae (Coleoptera: Clavicornia). – Acta Zoologica Hungarica 14: 27-115.
- Erichson, W.F. 1845. Naturgeschichte der Insecten Deutschlands. Erste Abtheilung: Coleoptera 3. – Berlin.
- Everts, E. 1875. Lijst der in Nederland voorkomende schildvleugelige insecten (Coleoptera). – Nijhoff, 's Gravenhage.
- Everts, E. 1880. Verslag van de dertiende wintervergadering der Nederlandsche Entomologische Vereeniging, gehouden te Leiden op Zondag, 28 december 1879. – Tijdschrift voor Entomologie 23: XCI-XCIII.
- Everts, E. 1881. Bijdrage tot de kennis der Nitidularien. – Tijdschrift voor Entomologie 24: 9-60.
- Everts, E. 1887. Nieuwe naamlijst van Nederlandsche insecten (Insecta Coleoptera). – Natuurkundige Verhandelingen van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, 3de Verz., Deel IV, 4de en laatste stuk.
- Everts, E. 1898. Coleoptera Neerlandica. – Martinus Nijhoff, 's Gravenhage.
- Everts, E. 1906. Lijst der in Nederland en het aangrenzend gebied voorkomende Coleoptera. – Den Haag.
- Everts, E. 1925. Coleoptera Neerlandica. Nieuwe naamlijst der in Nederland en het omliggend gebied voorkomende schildvleugelige insecten. – Zutphen.
- Ext, W. 1920. Beiträge zur Kenntnis des Rapsglanzkäfers, *Meligethes aeneus* Fabr. – Archiv für Naturgeschichte 86, Abt. A, Heft 9: 23-61.
- Ganglbauer, L. 1899. Die Käfer von Mitteleuropa III. – Wien.

- Grouvelle, A. 1913. Byturidae, Nitidulidae. – In: W. Junk & S. Schenkling (red.), 1910-1934. Coleopterorum Catalogus 15. Junk, Berlin.
- Hansen, M. 1996. Katalog over Danmarks Biller. – Entomologiske Meddelelser 64: 153-156.
- Heikertinger, F. 1920. Untersuchungen über die Standpflanzen der Blütenkäfer. Gattungen *Meligethes*, *Brachypterus* und *Brachypterolus* (Heterostomus) – Entomologische Blätter 16: 126-143.
- Herbst, J.F.W. 1793. Natursystem allen bekannten in- und ausländischen Insecten; nach dem System des Ritter Carl von Linné bearbeitet (von C.G. Jablonski), fortgesetzt von J.F.W. Herbst 5. – Berlin.
- Hinton, H.E. 1945. A monograph of the beetles associated with stored products. – British Museum (Natural History), London.
- Horion, A. 1960. Faunistik der Mitteleuropäischen Käfer VII. – Überlingen-Bodensee.
- Horion, A. 1983. Opera coleopterologica e periodicis collata. – Krefeld.
- Huijbregts, J. & J. Krikken 1985. Overzicht van wijzigingen in de lijst van Nederlandse kevers (1966-1984). – Nieuwsbrief European Invertebrate Survey - Nederland 16: 23-30.
- Huijbregts, J. & J. Krikken 1988. Aanvullingen op de lijst van Nederlandse kevers (1985-86). – Nieuwsbrief European Invertebrate Survey - Nederland 18: 7-8.
- International Code of Zoological Nomenclature. Third Edition 1985. – International Trust for Zoological Nomenclature.
- (ICZN) International Commission on Zoological Nomenclature 1995. Opinion 1809. *Bruchus* Linnaeus, 1767, *Pinus* Linnaeus, 1767 and *Myalabris* Fabricius, 1775 (Insecta, Coleoptera): conserved. – Bulletin of Zoological Nomenclature 52: 208-210.
- Kirk-Spriggs, A.H. 1993. Host specificity and seasonality in two species of *Meligethes* Stephens (Col., Nitidulidae), associated with the White Dead-Nettle, *Lamium album* L. – In: R.M. Harley and T. Reynolds (red.). Advances in Labiate Science, pp. 393-398. Royal Botanic Gardens Kew.
- Kirk-Spriggs, A.H. 1996. Pollen Beetles. Coleoptera: Kateretidae and Nitidulidae: Meligethinae. – Handbooks for the Identification of British Insects 5.
- Klausnitzer, B. 1990. Zur Biologie von *Soronia grisea* (Linné) mit beschreibung der Larve (Col., Nitidulidae). – Entomologische Nachrichten und Berichte 34: 77-79.
- Koch, K. 1989. Die Käfer Mitteleuropas. Ökologie. Band 2. – Goecke & Evers, Krefeld.
- Kuhnt, P. 1913. Illustrierte Bestimmungs-Tabellen der Käfer Deutschlands. – Stuttgart.
- Leesberg, A.F.A. 1904. Coleoptera, in Arachiden-noten gevonden. Augustus-September 1904. – Entomologische Berichten, Amsterdam 1: 184-185.
- Leesberg, A.F.A. 1906. Insecten uit Arachidennoten en Sesamzaad. – Entomologische Berichten, Amsterdam 2: 78-81.
- Levesque C. & G-Y. Levesque 1992. Epigeal and flight activities of Coleoptera in a commercial raspberry plantation and adjacent sites in Southern Quebec (Canada): Introduction and Nitidulidae. – The Great Lakes Entomologist 25: 271-285.
- Lucht, W.H. 1987. Die Käfer Mitteleuropas. Katalog. – Goecke & Evers, Krefeld.
- Lucht, W.H. 1997. Koleopterologisches Jahresbericht 1994. Neufunde für die Rheinprovinz. – Entomologische Blätter 93: 167-191.
- Luckmann, W.H. 1963. Observations on the biology and control of *Glischrochilus quadrisignatus*. – Journal of Economic Entomology 56: 681-686.
- Marseul, S.A. de 1866. Catalogus Coleopterorum Europae et confinium.
- Meijden R. van der 1996. Heukels' Flora van Nederland. – Wolters-Noordhoff, Groningen.
- Nolte, H.- W. 1954. Käfer bedrohen den Raps. Über die Biologie, die Bedeutung und die Bekämpfung des Rapsglanzkäfers. – A. Ziemsen Verlag, Wittenberg.
- Nonnekens, A.C. 1955. Enige aantekeningen over het genus *Meligethes* Steph. (Col.). – Entomologische Berichten, Amsterdam 15: 510.
- Nonnekens, A.C. 1956. Iets omtrent de keverfauna van het Amsterdamse Bos. – Entomologische Berichten, Amsterdam 16: 126-127.
- Philp, E.G. 1991. Vascular plants and the beetles associated with them. – In: Cooter, J. 1991. A coleopterist's handbook (3rd edition). The Amateur Entomologists' Society.
- Reclaire, A. z.j.. Kevers I,II,III. – Het Spectrum, Utrecht.
- Reclaire, A., & P. van der Wiel 1934. Bijdrage tot de kennis der Nederlandse kevers I (13e vervolg op het aanhangsel in 'Coleoptera Neerlandica III')

- Entomologische Berichten, Amsterdam 9: 15.
- Reitter, E. 1873. Systematische Eintheilung der Nitidularen. – Verhandlungen des Naturforschenden Vereins in Brünn 12 (Sonderabdruck: 1-192).
- Reitter, E., 1875. Die europäischen Nitidularen. – Deutsche Entomologische Zeitschrift 19: 1-30.
- Reitter, E. 1908-1916. Fauna Germanica I-V. – Stuttgart.
- Reitter, E. 1919. Nitidulidae und Byturidae. Bestimmungstabelle der europäischen Coleopteren. – Verhandlungen des Naturforschenden Vereins in Brünn 86.
- Rossem, G. van 1970. Schadelijke Insekten in 1969. – Entomologische Berichten, Amsterdam 30: 191-195.
- Rüschkamp, F. 1912. Die Süd-Limburger Käferfauna I. Niederländische Coleoptera, die bis jetzt allein in Süd-Limburg gefangen sind. – Tijdschrift voor Entomologie 55: 235-248.
- Schilthuizen, M. 1982. Interessante Coleoptera van het eiland Voorne (II). – Entomologische Berichten, Amsterdam 42: 97-100.
- Schilthuizen, M. 1985. Interessante Coleoptera van het eiland Voorne (IV). – Entomologische Berichten, Amsterdam 45: 71-74.
- Scholz, F.M.R. 1933. Drei neue Käferarten aus Europa. – Entomologische Blätter 29: 74-78.
- Schulten, G.G.M. & F.A. Roorda 1984. Voorraadinsekten in ingevoerde produkten voornamelijk van tropische oorsprong. – Entomologische Berichten, Amsterdam 44: 66-69.
- Silfverberg, H. (red.) 1979. Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae. – Helsinki.
- Silfverberg, H. 1992. Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae, Daniae et Baltiae. – Helsinki.
- Snellen van Vollenhoven, S.C. 1848. Bijdrage tot de fauna van Nederland. Naamlijst van schildvleugelige insecten. – Haarlem.
- Snellen van Vollenhoven, S.C. 1870. Laatste lijst van Nederlandsche schildvleugelige insecten (Insecta Coleoptera). – Haarlem.
- Spornraft, K. 1967. 50. Familie: Nitidulidae. – In: H. Freude, K.W. Harde, G.A. Lohse. Die Käfer Mitteleuropas 7: 20-77.
- Spornraft, K. 1992. 50. Familie: Nitidulidae. – In: G.A. Lohse & W.H. Lucht, Die Käfer Mitteleuropas. Band: 13: 2. Supplementband mit Katalogteil.
- Tol, J. van 1986. Handleiding voor het medewerken aan entomologische projecten in het kader van de European Invertebrate Survey - Nederland. – Stichting European Invertebrate Survey - Nederland/Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden.
- Vorst, O. & J.G.M. Cuppen 1996. Vijf kevers nieuw voor de Nederlandse fauna uit het Naardermeer (Coleoptera: Ptilidae, Staphilinidae, Nitidulidae). – Entomologische Berichten, Amsterdam 56: 61-71.
- Weeda, E.J. 1985-1994. Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties I-IV. – IVN, Amsterdam.
- Wheeler, Q. & M. Blackwell (red.) 1984. Fungus-Insect Relationships. Perspectives in Ecology and Evolution. – Columbia University Press, New York.
- Wilding, N., e.a., (red.) 1989. Insect-fungus Interactions. – Academic Press, London.
- Williams, R.N. 1977. Sap beetles on Raspberry and Strawberries. – Fruit Insect Pests 2: 1-2.
- Winkler, A. (red.) 1924-1932. Catalogus Coleopterorum regionis palaearcticae. – Wien.

LIJST VAN WAARDPLANTEN, DIE DOOR NITIDULIDAE & BRACHYPTERIDAE WORDEN BEZOCHT

Een groot aantal soorten van de Nitidulidae en de Brachypteridae heeft een sterke binding met bepaalde planten. Deze binding bestaat eruit, dat de planten als voedselplant dienen voor de larven en voor de volwassen dieren (Crowson 1988). Bij de naamlijst wordt nader ingegaan op de leefwijze. Bij Everts (1898), Ganglbauer (1899), Reitter (1908-16), Kuhnt (1913), Horion (1960), Koch (1989) en Audisio (1993) zijn daarover gegevens te vinden. Reclaire, die een apart deeltje van zijn driedelige keverboek gewijd heeft aan de relatie tussen planten en kevers, noemt wat de Nitidulidae en Brachypteridae betreft slechts een klein aantal soorten (Reclaire z.j.). Nonnekens onderzocht gedurende enige jaren in het Amsterdamse Bos en ook elders op welke bloemen kevers van het genus *Meligethes* voorkomen (Nonnekens 1955, 1956). Heikertinger (1920) publiceerde een lijst zowel

naar kever- als naar plantennamen geordend van de genera *Brachypterus*, *Brachypterolus* en *Meligethes*. Ook Philp (1991) gaf een beknopte lijst van kever-plantassociaties. Als reactie daarop kwam Bullock (1992) met een lijst van plant-keverassociaties, gebaseerd op de lijst van Philp met enige aanvullingen. Op basis van kweekgegevens van de arts en nitidulidenspecialist A.M. Easton (1907-1989) maakte Kirk-Spriggs een kever-plantenlijst voor de genera *Kateretes*, *Brachypterus*, *Brachypterolus*, *Pria* en *Meligethes*. Hij geeft daarbij ook de bloeiperiodes van de planten (Kirk-Spriggs 1996). In de ‘Nederlandse Oecologische Flora’ (Weeda 1985-1994) worden slechts het genus *Kateretes* en de volgende soorten genoemd: *Brachypterus urticae*, *Cychramus luteus*, *Epuraea aestiva*, *Meligethes solidus*, *M. symphyti* en *Pria dulcamarae*. Volgens het onderzoek van Ellis & Ellis-Adam (1993), dat gebaseerd is op gegevens uit schriftelijke bronnen, komen de Nitidulidae, wat het bloembezoek betreft, op de tweede plaats, vlak na de Cerambycidae en komen de Brachypteridae op de veertiende plaats. De Coleoptera in het algemeen hebben de meeste voorkeur voor Rosaceae. In afnemende volgorde: *Crataegus*, *Spiraea*, *Sorbus*, *Ranunculus*, *Cornus*, *Prunus*, *Rosa* en *Filipendula* (Ellis & Ellis-Adam 1993). Uit het uitgebreide bestand, waarin W.N. Ellis insect-plantrelaties heeft vastgelegd, ontving ik in

oktober 1996 het gedeelte betreffende de Nitidulidae en Brachypteridae. Het betreft gegevens over 576 exemplaren.

Toelichting bij de lijst

De plantennamen zijn ontleend aan Heukels’ *Flora van Nederland* (22e druk) (van der Meijden 1996). De namen van de kevers worden gevolgd, indien van toepassing, door een nummer volgens de indeling van de hierboven genoemde lijst van Ellis (1996). Als de kevers zijn waargenomen op uitvloeiend sap uit bomen dan wordt dat aangegeven met ‘flux’.

- A: Primaire waardplant (Voedselplant van larve).
- B: Secundaire waardplant (Planten waarop kevers zijn waargenomen).

Toelichting bij gegevens uit bestand van Ellis:

- (2) planten waarop keverlarven zijn waargenomen.
- (1.5) planten waarop imagines in grote aantallen zijn waargenomen.
- (1) planten waarop ‘dieren’ zijn waargenomen. Het stadium en het aantal daarvan zijn niet gekwalificeerd.
- (<1) planten waarop af en toe een kever is waargenomen.

Abies sp.	B: E. thoracica	C. strigata (flux), G. quadri-
Acer sp.	B: E. melanocephala (1.5)	punctatus
Acer pseudoplatanus	B: M. viridescens (1)	B: M. assimilis, M. tristis
Achillea millefolium	B: B. urticae (1), K. rufilabris (1.5), M. aeneus (1), M. viridescens (1)	A: M. rosenhaueri
Aegopodium podagraria	B: C. luteus (1)	B: E. melina (1)
Aesculus sp.	B: A. marginata, C. marginellus	B: M. viridescens (1)
Ajuga sp.	B: M. assimilis	B: E. aestiva (1), M. aeneus (1), B. pulicarius (1)
Alchemilla vulgaris s.s.	B: M. viridescens (1)	Antirrhinum sp. A: B. anthirrini, B. linariae, B. pulicarius
Alliaria sp.	B: M. coracinus (1.5)	Arabis sp. A: M. subaeneus
Alliaria petiolata	B: M. aeneus (1)	Arabis arenosa B: M. subaeneus
Alnus sp.	B: E. longula, E. pallescens (flux), S. punctatissima (flux),	Arctium lappa B: G. hortensis (1), G. quadriguttatus (1)

<i>Arnica montana</i>	B: M. aeneus (1)	<i>Carpinus sp.</i>	K. rufilabris (1.5), K. pusillus
<i>Aster tripolium</i>	B: M. aeneus (1.5)		B: E. neglecta, E. quadriguttatus
<i>Ballota nigra foetida</i>	A: M. ruficornis, B: M. morosus, M. difficilis (1)	<i>Carpinus betulus</i>	B: E. neglecta (1, flux), G. quadriguttatus (1, flux)
<i>Barbarea vulgaris</i>	B: M. morosus (1), M. viridescens (1)	<i>Centaurea jacea</i> s.l.	B: M. difficilis (1), M. morosus (1), M. viridescens (1.5)
<i>Bellis perennis</i>	B: M. viridescens (1)	<i>Centaurea scabiosa</i>	B: M. atratus
<i>Betula sp.</i>	B: G. quadriguttatus (1, flux), G. quadripunctatus (1, flux), I. binotata, P. ferrugineus (1, flux), E. biguttata, E. distincta, E. fuscicollis (1, flux), E. guttata (1, flux), E. limbata, E. longula (1, flux), E. neglecta (1, flux), E. pallescens (1, flux), E. rufo-marginata, E. silacea, E. terminalis (1, flux), E. variegata	<i>Chaerophyllum temulum</i>	B: E. aestiva (1), M. aeneus (1)
		<i>Chamerion angustifolium</i>	B: M. coeruleovirens (1.5)
<i>Borago sp.</i>	B: M. tristis	<i>Chelidonium majus</i>	B: M. morosus (1)
<i>Boraginaceae</i>	B: M. planiusculus	<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	B: M. aeneus (1)
<i>Brassica sp.</i>	A: M. aeneus, M. coracinus, M. viridescens, B: M. fulvipes, M. rotundicollis (1), M. carinulatus, M. morosus	<i>Cirsium sp.</i>	B: B. glaber, M. denticulatus (1)
<i>Brassica napus</i>	A: M. aeneus, M. coracinus (1.5), M. viridescens	<i>Cirsium arvense</i>	B: M. aeneus (1), M. viridescens (1)
<i>Brassica nigra</i>	A: M. aeneus, M. viridescens	<i>Cirsium eriophorum</i>	B: M. morosus (1)
<i>Brassica oleracea</i>	A: M. aeneus, M. viridescens	<i>Cirsium vulgare</i>	B: M. morosus (1)
<i>Cakile maritima</i>	B: M. aeneus (1.5)	<i>Clinopodium vulgare</i>	A: M. bidens
<i>Calistegia sepium</i>	B: M. morosus (1)	<i>Cochlearia officinalis</i>	B: M. aeneus (1), M. nigrescens (1)
<i>Calluna vulgaris</i>	B: M. viridescens (1)	<i>Cornus sanguinea</i>	B: M. morosus (1), T. fervida (1)
<i>Caltha palustris</i>	B: M. coeruleovirens ³⁶ , M. aeneus (1), M. difficilis (1), M. morosus (1), M. nigrescens (0.5), M. viridescens (1), E. aestiva (1)	<i>Crambe maritima</i>	B: M. aeneus (1)
<i>Campanula sp.</i>	B: M. gracilis	<i>Crataegus sp.</i>	B: C. variegatus, E. melanoccephala, E. melina (1.5), E. oblonga (1), E. pallescens, E. rufo-marginata, M. atratus (1.5), M. denticulatus (1.5), M. flavimanus (1.5), M. viridescens, N. carnaria, P. dulcamarae
<i>Campanula glomerata</i>	B: M. subrugosus ³⁷ (1)	<i>Crataegus laevigata</i>	B: M. viridescens (1)
<i>Campanula trachelium</i>	A: M. corvinus	<i>Crepis paludosa</i>	B: M. viridescens (1)
<i>Cardamine sp.</i>	A: M. subaeneus, B: E. melina (1)	<i>Crepis vesicaria taraxifolia</i>	B: M. aeneus (1), M. nigrescens (1), M. viridescens (1)
<i>Cardamine bulbifera</i>	A: M. coeruleovirens	<i>Cruciferae</i>	A: M. aeneus, M. coracinus, M. fulvipes (1), M. rotundicollis (2), M. viridescens, B: M. lepidii, M. subaeneus
<i>Cardamine pratensis</i>	B: M. coeruleovirens (1.5), M. subaeneus, M. viridescens (1)	<i>Cynoglossum</i>	B: M. tristis (1)
<i>Carduus sp.</i>	B: B. glaber	<i>Cytisus scoparius</i>	B: M. bidentatus, M. fulvipes, M. aeneus (1),
<i>Carex sp.</i>	B: K. pedicularius (1.5),		

	M. viridescens (1)	Geum rivale	B: M. viridescens (1)
Dactylorhiza maculata	B: M. aeneus (1)	Geum urbanum	B: M. difficilis (1)
Daucus carota	B: K. rufilabris (1), M. nigrescens (1)	Glaucium flavum	B: M. aeneus (1)
Digitalis purpurea	B: M. difficilis (1), M. viridescens (1)	Glechoma hederacea	A: M. ovatus, B: M. difficilis (1), M. morosus
Echium sp.	A: M. planiusculus	Gramineae sp.	B: K. pusillus
Echium vulgare	A: M. tristis, M. planiusculus (2), B: M. assimilis (1)	Gymnadenia conopsea	B: M. aeneus (1)
Erica tetralix	B: M. viridescens (1.5)	Helianthemum sp.	A: M. brevis, M. solidus (2)
Erodium cicutarium	B: M. aeneus (1)	Helianthemum	A: M. solidus (2), M. brevis (1.5), B: M. aeneus (1), M. viridescens (1)
Eupatorium cannabinum	B: M. nigrescens (1)	Heracleum sphondilium	B: E. aestiva (1), M. aeneus (1), M. viridescens (1), T. fervida (1)
Euphorbia peplus	B: E. aestiva (1)	Hieracium sp.	B: M. viridescens (1)
Euonymus sp.	B: C. luteus (1)	Hieracium pilosella	B: M. viridescens (1)
Fagus sp.	B: C. strigata (flux), E. biguttata, E. fageticola, E. distincta, E. guttata, E. limbata, E. pallescens, E. silacea, E. variegata, G. quadriguttata, G. quadripunctatus, S. grisea, C. ligneus, C. hemipterus (flux)	Hippocrepis sp.	B: M. carinulatus
Fagus silvatica	B: E. neglecta (1, flux), E. biguttata, E. pallescens (1, flux), E. guttata (1, flux), E. terminalis (1, flux), C. strigata (1, flux), G. quadriguttatis (1, flux), S. grisea (1, flux)	Hypericum perforatum	B: M. aeneus
Filipendula sp.	B: M. atratus	Hypericum tetrapterum	B: M. aeneus (1)
Filipendula ulmaria	B: C. luteus (1), E. melina (1), M. aeneus (1), M. difficilis (1)	Hypochaeris radicata	B: M. aeneus (1), M. difficilis (1), M. viridescens (1)
Galeopsis sp.	B: M. bidens, M. difficilis, M. denticulatus, M. morosus (1), M. persicus, M. pedicularius ³⁸	Iberis amara	A: M. gracilis, M. viridescens (1)
Galeopsis angustifolia	A: M. serripes (2)	Impatiens parviflora	B: M. aeneus (2)
Galeopsis segetum	B: M. pedicularius (1.5)	Isatis tinctoria	A: M. anthracinus
Galeopsis tetrahit	A: M. persicus (2), B: M. morosus (1), M. difficilis (1), M. viridescens (1)	Jasione montana	A: M. subrugosus, M. morosus (1)
Galium verum	B: M. aeneus (1)	Juncus sp.	B: K. pedicularius (1.5), K. rufilabris (1.5)
Genista sp.	A: M. bidentatus, B: M. carinulatus	Knautia sp.	B: M. atratus
Genista tinctoria	B: M. bidentatus	Knautia arvensis	B: M. aeneus (1), M. difficilis (1), M. morosus (1)
Gentiana pneumonanthe	B: M. viridescens (1.5)	Labiatae	A: M. bidens, M. difficilis, M. pedicularius
Geranium robertianum	B: M. morosus (1)	Lamiastrum galeobdolon	A: M. atramentarius, M. kunzei, M. haemorrhoidalis, B: M. difficilis (1), M. carinulatus
		Lamium sp.	A: M. morosus, B: M. brunnicornis, M. coracinus (1.5), M. kunzei (1), M. morosus, M. sulcatus, M. pedicularius, M. atramentarius
		Lamium album	A: M. sulcatus (2), M. haemorrhoidalis (2), M. morosus (2), B: M. bidens, M. corvinus (1.5), M. difficilis
		Lamium purpureum	B: M. difficilis

<i>Lapsana communis</i>	B: M. viridescens (1)
<i>Leguminosae</i> (Papilionaceae)	B: M. nigrescens (1)
<i>Leontodon autumnalis</i>	B: M. aeneus (1), M. viridescens (1)
<i>Leontodon saxatilis</i>	B: M. aeneus
<i>Lepidium</i> sp.	B: M. rotundicollis (1.5)
<i>Lepidium draba</i>	A: M. lepidii, B: M. morosus
<i>Leucanthemum vulgare</i>	B: M. viridescens (1)
<i>Ligustrum vulgare</i>	B: K. pedicularius (1)
<i>Linaria</i> sp.	A: B. antirrhini, B. linariae, B. pulicarius
<i>Linaria vulgaris</i>	A: B. antirrhini (1), B. linariae (1), B. pulicarius (1), B: E. melanocephala (1), K. rufilabris (1)
<i>Linnaea borealis</i>	B: M. viridescens (1)
<i>Lotus</i> sp.	B: M. carinulatus (1)
<i>Lotus corniculatus</i>	A: M. carinulatus
<i>Lunaria rediviva</i>	A: M. czwalinai
<i>Lycopus europaeus</i>	A: M. gagathinus, B: M. lugubris
<i>Malus sylvestris</i>	B: M. aeneus (1.5)
<i>Marrubium vulgare</i>	A: M. nanus, M. villosus
<i>Matricaria maritima</i>	B: M. viridescens (1)
<i>Mentha</i> sp.	A: M. egenus, M. gagathinus, M. umbrosus ³⁹ , B: M. obscurus
<i>Mentha aquatica</i>	B: M. egenus (1.5), M. nigrescens (1), M. aeneus (1), K. rufilabris (1), P. dulcamarae (1)
<i>Mentha arvensis</i>	A: M. lugubris (2)
<i>Mentha longifolia</i>	B: M. egenus (1.5)
<i>Menyanthes trifoliata</i>	B: M. viridescens (1)
<i>Mercurialis annua</i>	B: B. urticae, M. difficilis (1), M. morosus (1)
<i>Moneses uniflora</i>	B: M. aeneus (1)
<i>Myrrhis odorata</i>	B: M. aeneus (1)
<i>Narcissus</i> sp.	B: M. haemorrhoidalis (1)
<i>Nepeta</i> sp.	A: M. incanus, B: M. anthracinus
<i>Nepeta cataria</i>	A: M. incanus, M. difficilis (1)
<i>Origanum</i> sp.	B: M. lugubris
<i>Origanum vulgare</i>	B: M. umbrosus, M. morosus (1), M. aeneus (1)
<i>Orthilia secunda</i>	B: E. aestiva (1), M. aeneus (1)

<i>Oxalis acetosella</i>	B: M. nigrescens (1)
<i>Papaver dubium</i>	B: M. aeneus (1.5)
<i>Parnassia palustris</i>	B: E. aestiva (1), M. nigrescens (1), M. aeneus (1), M. viridescens (1)
<i>Phragmites australis</i>	B: K. rufilabris (1)
<i>Phyteuma spicatum</i>	B: M. aeneus (1)
<i>Picea</i> sp.	B: E. thoracica ⁴⁰
<i>Pimpinella saxifraga</i>	B: E. melina (1), M. viridescens (1)
<i>Pinus</i> sp.	B: E. thoracica ⁴¹ , P. ferrugineus (1, flux)
<i>Populus</i> sp.	B: C. strigata (1.5, flux), S. grisea (1, flux), E. neglecta (1, flux), E. pallescens (1, flux)
<i>Populus tremula</i>	B: E. rufomarginata, E. terminalis (1, flux)
<i>Potentilla</i> sp.	B: M. carinulatus
<i>Potentilla anserina</i>	B: M. aeneus (1)
<i>Potentilla erecta</i>	B: M. aeneus (1), M. viridescens (1)
<i>Potentilla palustris</i>	B: M. aeneus (1), M. viridescens (1)
<i>Potentilla reptans</i>	B: M. morosus (1)
<i>Primula veris</i>	B: M. difficilis
<i>Primula vulgaris</i>	B: M. nigrescens (1), M. difficilis (1), M. morosus (1)
<i>Prunella vulgaris</i>	A: M. umbrosus (2)
<i>Prunus</i> sp.	B: C. luteus (1)
<i>Prunus domestica institia</i>	B: M. morosus (1), S. grisea (1.5)
<i>Prunus padus</i>	B: M. denticulatus, E. aestiva, E. longula, E. pallescens, K. pedicularius
<i>Prunus spinosa</i>	B: M. denticulatus (1.5), M. flavimanus (1), H. solani, E. binotata, E. melanocephala, E. rufomarginata, N. carnaria
<i>Pulicaria dysenterica</i>	B: M. aeneus (1), M. viridescens (1), M. nigrescens (1), M. obscurus (1)
<i>Pyrola rotundifolia</i>	B: K. pedicularius (1), M. aeneus (1), M. viridescens (1)
<i>Quercus</i> sp.	B: A. marginata, C. strigata (flux), C. undata (flux),

	E. angustula, E. biguttata, E. distincta, E. fuscicollis (flux), E. guttata (flux), E. longula (flux), E. marseuli (flux), E. neglecta (flux), E. variegata, G. quadriguttatus (flux), G. quadripunctatus (flux), G. quadrisignatus (flux), C. hemipterus (1, flux), C. sexpustulatus (1, flux), S. punctatissima (flux)		
Ranunculus sp.	B: M. pedicularius (1), M. rotundicollis (1), M. serripes (1), M. solidus (1), M. umbrosus (1), M. brunnicornis (1), M. aeneus (1), M. bidens (1), M. carinulatus (1), M. lugubris (1), M. obscurus (1), M. nigrescens (1)		
Ranunculus acris	B: M. aeneus (1), M. coracinus (1), M. viridescens (1)		
Ranunculus bulbosus	B: M. exilis (1), M. morosus (1)		
Ranunculus ficaria bulbifer	B: M. aeneus (1), M. difficilis (1), M. haemorrhoidalis (1), M. morosus (1), M. nigrescens (1)		
Ranunculus flammula	B: M. viridescens (1)		
Ranunculus repens	B: B. pulicarius (1), M. aeneus (1), M. viridescens (1), M. morosus (1)		
Raphanus raphanistrum	B: M. aeneus (1), M. viridescens (1.5)		
Rhamnus sp.	B: E. thoracica, M. flavimanus (1.5)		
Robinia sp.	B: A. marginata, G. quadripunctatus		
Robinia pseudoacacia	B: G. quadriguttatis (1, flux)		
Rorippa palustris	B: M. aeneus (1), M. haemorrhoidalis (1)		
Rosa sp.	A: M. atratus, M. flavimanus (1.5)		
Rosa pimpinellifolia	B: M. aeneus (1)		
Rosaceae	B: E. aestiva (1.5), E. longula (1.5)		
Rubus sp.	A: M. denticulatus (2), B: C. variegatus, C. luteus, H. solani (1), M. atratus (1.5),		
		M. flavimanus (1), A: M. denticulatus	
	Rubus caesius	B: M. morosus, M. viridescens (1.5)	
	Rubus fruticosus		
	Salix sp.	B: E. aestiva, E. distincta, E. guttata (1, flux), E. limbata, E. melina (1.5), E. pallescens, E. silacea, G. quadriguttatus (1, flux), M. persicus, M. ovatus (1), S. grisea (1, flux), S. punctatissima	
	Salix repens	B: E. aestiva (1), M. aeneus (1)	
	Salvia sp.	A: M. maurus, M. assimilis (2), B: M. serripes (1)	
	Salvia pratensis	A: M. maurus	
	Salvia verbenaca	B: M. morosus (1)	
	Salvia verticillata	A: M. assimilis (2), B: M. acicularis, M. maurus (1.5)	
	Sambucus sp.	B: C. luteus, E. aestiva, M. denticulatus (1.5)	
	Sambucus nigra	B: H. solani	
	Sambucus racemosa	A: H. solani, H. scutellaris, B: M. czwalinai	
	Scilla non-scripta	B: M. morosus (1)	
	Scutellaria	B: M. obscurus	
	Securigera varia	A: M. brachialis	
	Sedum sp.	B: B. urticae	
	Senecio sp.	B: E. pallescens (1)	
	Senecio jacobaea	B: B. urticae (1), M. aeneus (1), M. viridescens (1)	
	Senecio paludosus	B: M. aeneus (1.5)	
	Silene dioica	B: M. difficilis (1), M. viridescens (1)	
	Sinapis sp.	B: M. coracinus	
	Sinapis alba	B: M. aeneus (1.5)	
	Sinapis arvensis	A: M. aeneus (2), M. fulvipes (1), B: M. rotundicollis (1), M. difficilis (1), M. morosus (1), M. viridescens	
	Sisymbrium officinale	B: M. difficilis (1), M. rotundicollis (1)	
	Solanum dulcamara	A: P. dulcamarae	
	Solanum nigrum	A: P. dulcamarae	
	Sonchus sp.	B: M. aeneus (1)	
	Sonchus arvensis	B: M. aeneus (1)	

Sorbus sp.	B: C. luteus, K. pedicularius, M. atratus, M. flavimanus (1)	(1), M. difficilis (1), M. morosus
Sorbus aucuparia	B: M. denticulatus (1.5), M. viridescens (1), E. aestiva (1), E. melina (1.5), H. solani	Teucrium scorodonia A: M. obscurus (2) Thymus sp. A: M. acicularis, M. exilis, M. lugubris
Spartina sp.	B: M. carinulatus	Thymus praecox A: M. exilis (2), M. lugubris (2)
Spiraea sp.	B: H. solani, K. pedicularius, M. coeruleovirens, M. denticulatus (1)	Thymus pulegioides A: M. exilis Tilia sp. B: A. marginata
Stachys sp.	A: M. ochropus, M. persicus (2), B: M. difficilis, M. morosus, M. acicularis	Trifolium sp. A: M. nigrescens (2) Trifolium pratense B: M. viridescens (1), M. coracinus
Stachys officinalis	A: M. persicus (1.5), B: M. umbrosus (1), M. difficilis (1)	Trifolium repens A: M. nigrescens ⁴² Tussilago farfara B: M. nigrescens (1), M. difficilis (1), M. haemorrhoidalis (1), M. morosus (1)
Stachys palustris	A: M. ochropus (2), M. persicus (1), B: M. morosus (1), M. difficilis (1)	Ulex europaeus B: M. nigrescens (1) Ulmus sp. B: S. grisea, S. punctatissima (flux), C. hemipterus (flux)
Stachys sylvatica	A: M. brunnicornis (2), M. ochropus (1.5), M. persicus (1.5), B: M. morosus (1)	Ulmus glabra B: C. undata (1) flux Ulmus minor B: E. biguttata
Stellaria graminea	B: B. pulicarius (1)	Umbelliferae B: C. variegatus, M. coeruleovirens, M. cwalinai, M. atratus (1), M. coracinus (1.5), E. longula (1.5)
Stellaria holostea	B: M. difficilis (1), M. morosus (1)	Urtica sp. A: B. glaber (2), B. urticae (2) Urtica dioica A: B. fulvipes, B. glaber, B. urticae
Stellaria media	B: M. aeneus (1), M. viridescens (1)	Valeriana sp. B: E. melanocephala Valeriana officinalis B: E. aestiva (1), M. viridescens
Succisa pratensis	B: M. subrugosus, M. viridescens (1.5), M. nigrescens (1)	Viburnum sp. B: E. melanocephala Viburnum lantana B: M. difficilis (1), M. morosus (1)
Symphytum officinale	A: M. symphyti, M. haemorrhoidalis (1)	Viola canina B: M. coracinus (1)
Syringa vulgaris	B: M. viridescens (1.5)	
Tanacetum vulgare	B: M. aeneus (2)	
Taraxacum sp.	B: M. carinulatus	
Taraxacum officinale	B: M. viridescens (1), M. nigrescens (1), M. aeneus	

NOTEN

- 37 Nonnekens (1955) meldt dat hij ook na lang zoeken geen enkel exemplaar van deze kever op deze plant heeft kunnen vinden, hoewel Everts, Reitter en Kuhnt deze plant wel noemen. Horion (1960) neemt deze mededeling van Nonnekens over. Everts (1898) schrijft, dat hij vooral in het voorjaar *M. coeruleo-virens* in rivieraanspoelsel heeft aangetroffen.
- 37 Verschillende auteurs vermelden als voedselplant *Jasione montana*. Crowson (1983) ving de kever ook in aantal op *Campanula glomerata*, terwijl *Jasione montana* nergens in de buurt groeide.
- 38 A.C. Nonnekens (1955) ving de soort in groot aantal op deze plant in de omgeving van Blaricum.
- 39 De larve van *M. umbrosus* leeft waarschijnlijk van deze plant (Koch 1989).
- 40 Zij jagen waarschijnlijk op de larven van Scolytidae onder de schors van bomen die daardoor zijn aangetast.
- 41 Zij jagen waarschijnlijk op de larven van Scolytidae onder schors van bomen die daardoor zijn aangetast.
- 42 Deze kever heeft een speciale voorkeur voor de soort *Trifolium repens*.

SUMMARY

Checklist of the Nitidulidae and Brachypteridae (Coleoptera) of The Netherlands and surrounding regions

An annotated checklist of the Nitidulidae and Brachypteridae of the Netherlands and surrounding regions is presented, based mainly on literature research. Since the list of Brakman seven new species to the Netherlands have been published. One of these species, *Podacius adustus*, is listed here for the first time. Major nomenclatorial changes, published elsewhere, have been implemented. The list contributes to the faunistic work of the European Invertebrate Survey - The Netherlands. A separate list of hostplants of the Nitidulidae and Brachypteridae is presented.

RÉSUMÉ

Liste des Nitidulidae et Brachypteridae (Coleoptera) des Pays-Bas et des régions avoisinantes

Dans la présente liste nous donnons un inventaire des espèces de Coléoptères appartenant aux familles Nitidulidae et Brachypteridae qu'on trouve aux Pays-Bas et dans les régions avoisinantes. Elle est avant tout le fruit d'une étude approfondie de la littérature qui a été publiée à propos de ce sujet. Depuis la liste de Brakman (1966) sept espèces nouvelles pour les Pays-Bas ont été signalées. Une de ces espèces, *Podacius adustus*, est citée ici pour la première fois. Tous les changements dans la nomenclature faits jusqu'à la date de publication de cette liste ont été appliqués. Cette liste est une contribution au travail faunistique de la Cartographie des Invertébrés Européens aux Pays-Bas. Elle est accompagnée d'une liste des plantes-hôtes de ces deux familles de Coléoptères.

J.E. de Oude

Gastmedewerker Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis (Leiden)

Laan van Poot 194 a

2566 EH 's Gravenhage

e-mail: jdoude@wxs.nl